herpy

SLANGER

Corallus batesii

Corallus batesii er en slank, trelevende boa fra Amazonasbassenget. Voksne dyr er mørkegrønne med hvite tegninger og gul buk, ungdyrene rødoransje. Hunnene blir omtrent 195 cm, og de største dyrene nærmer seg 270 cm. Arten ble i 2009 skilt ut fra *Corallus caninus*, som i dag bare omfatter bestandene på Guyanaskjoldet. Den krever et stort, høyt og fuktig terrarium og en erfaren holder.

Familie: Boidae Engelsk: Amazon Basin Emerald Tree Boa Tidligere navn: *Chrysenis batesii* Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**120-270 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**15-20 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Regnskog**
Vanskelighetsgrad	**Erfaren**

STELL

Min. terrarium	**180 × 60 × 120 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-29 °C**
Varmeplass	**30-33 °C**
Temperatur, natt	**22-26 °C**
Luftfuktighet	**65-80 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 2
Kosthold	**Virveldyr**
Holdes	**Alene**

AVL

Formering	**Levendefødende**
Kjønnsmoden	**36-60 mnd.**
Kullstørrelse	**5-25 unger**
Drektighet	**180-210 dager**

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
EU-vedlegg	**Vedlegg B**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Corallus batesii er en middels stor boa med sammentrykt kropp, tydelig avsatt hode, varmegroper i leppeskjellene, svært lange framtenner og en gripehale. Voksne dyr er mørkegrønne, sjelden svarte eller nesten svarte, med emaljehvite tegninger på ryggen; en helt ensfarget grønn rygg finnes ikke. Ryggen har ofte en hvit midtstripe med sammenløpende, trekantede tverrbånd, som kan være kantet med litt svart, og buken er gul. Ungdyrene er rødoransje med hvite tegninger og begynner å bli grønne etter omtrent 4 måneder.

Hunnene er større og tyngre enn hannene. Hannene blir opptil omtrent 120 cm og hunnene omtrent 195 cm, og de største dyrene nærmer seg 270 cm. Arten blir dermed større enn *C. caninus*.

Fram til 2009 ble bestandene i Amazonasbassenget regnet til *C. caninus*. Det året ble de skilt ut som *C. batesii*, mens navnet *C. caninus* nå bare dekker bestandene på Guyanaskjoldet nord for Amazonaselven. Artene skilles på skjellene på snuten: *C. batesii* har 3-12 skjell på tvers av snuten mellom tredje og fjerde overleppeskjell, *C. caninus* 2-6. *C. batesii* har dessuten nesten

alltid hvite flekker på sidene og kan ha en hvit midtstripe på ryggen, som *C. caninus* aldri har. Forskjellen i mitokondrielt DNA mellom de to er 3-16 %. Artene kan få fruktbare avkom sammen i fangenskap, så dyr uten kjent opprinnelse kan være vanskelige å artsbestemme.

Terrariemål, kjønnsmodenhet, parringstid og drektighet er lånt fra *C. caninus*. Artsnavnet hedrer den britiske naturforskeren Henry Walter Bates, som samlet dyr og planter i Amazonas i 11 år.

Om dagen er dyrene som regel rolige og mer fredelige enn *C. caninus*, men de egner seg ikke til hyppig håndtering. Det er en art å se på, ikke å ta opp.

Utbredelse og leveområde

Corallus batesii lever i Amazonasbassenget i Brasil (blant annet Amazonas og Pará), Peru, Bolivia, Ecuador og Colombia, fra havnivå og opp til omtrent 1.000 m. Typelokaliteten er "Øvre Amazonas". Arten finnes sør for Amazonaselven og vest for Rio Negro. Mot nordøst, på Guyanaskjoldet, lever *C. caninus*.

Grensen mellom de to artene er ikke fastlagt nøyaktig. Arten oppgis også fra det sørlige Surinam, Guyana og Venezuela og fra Magdalena- og Caucadalene vest for Andesfjellene i Colombia, men disse opplysningene er usikre.

> **Naturlig utbredelse:** Brasil, Peru, Bolivia, Ecuador og Colombia.

LEVEOMRÅDE

Arten er helt trelevende og lever i uberørt, fuktig lavlandsregnskog, både i skog som aldri oversvømmes, og i skog som står under vann en del av året. Den holder mest til i trekronene, men finnes også i mindre trær og unge trær. Etter kraftige regnskyll kan den bli slått ned og sees på bakken.

Klimaet er varmt og jevnt året rundt, og luftfuktigheten er høy. Dyret drikker regndråper fra blader og fra sin egen sammenrullede kropp. Om dagen ligger det opprullet på en gren. Om natten jakter det fra bakhold, hengende i en S-formet stilling, og tar først og fremst pattedyr som gnagere, pungrotter og flaggermus, men også fugler, øgler og andre slanger. Byttet fanges med et lynraskt hogg og drepes ved kvelning.

Stell

TERRARIET

Et voksent dyr skal ha et terrarium på minst 180 × 60 × 120 cm (lengde × bredde × høyde), og større og særlig høyere er bedre, siden *Corallus batesii* blir større enn *C. caninus*. Lengden skal minst tilsvare slangens lengde, slik at den kan strekke seg helt ut, og høyden skal gi plass til å søke varme og fuktighet på ulike nivåer uten å gå ned på bunnen. Terrariet skal åpnes forfra, og sidene bør ikke være gjennomsiktige, fordi det gjør dyret utrygt.

En ung slange kan bo i et terrarium av voksen størrelse når den spiser fast og det er nok skjul. Det skal være solide, men tynne vannrette grener i flere høyder, som dyret kan få et godt grep om. Grenene skal sitte fast, men helst kunne tas ut, slik at dyret ikke må trekkes av dem. Skjulekasser under taket og på sidene gir trygghet, og levende eller kunstige planter gir dekning og holder på vanndråper.

Bunnen skal være minst 10 cm dyp og fuktholdende, for eksempel 40 % matjord, 40 % kokosfiber og 20 % sand, med et lag løv oppå. Det skal være god ventilasjon uten trekk: åpninger øverst på den varme siden og nederst på den kalde siden, og gjerne en liten vifte i den kalde enden. Fjern avføring med en gang, og skift hele bunnen hver 3.-6. måned.

Dyrene holdes hver for seg. Nye dyr skal i karantene i 3-6 måneder.

Les mer: Karantene og hygiene

TEMPERATUR

Corallus batesii skal ha en jevn varme i hele terrariet og en tydelig solplass. Solplassen, en vannrett gren under varmekilden, skal være 30-33 °C. Resten av terrariet skal om dagen være 24-29 °C, med omtrent 24 °C i den kjølige enden. Om natten skal det være 22-26 °C.

Bruk flere like varmelamper side om side, slik at hele det opprullede dyret varmes jevnt, og plasser dem slik at dyret ikke kan komme i berøring med dem. Bruk glødelamper eller infrarøde lamper, ikke fargede pærer. Et varmepanel i den ene enden, styrt av en termostat med føleren på den kjølige siden, er også en god løsning. Er rommet kaldere enn 22 °C om natten, skal

en lysløs varmekilde med termostat holde varmen oppe. Mål temperaturen flere steder og i flere høyder med et infrarødt termometer og fastmonterte følere.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal være høy og stabil, og 65-80 % er et godt utgangspunkt. Opplysningene varierer fra 65-75 % for *Corallus batesii* til 75-90 % for *C. caninus*. Det viktigste er at fuktigheten ikke svinger voldsomt, og at terrariet kan tørke mellom sprayingene. Det må aldri stå vann og renne nedover rutene, for stillestående, kondenserende fuktighet gir mugg og luftveisinfeksjon.

Spray bunn og planter flere ganger daglig i korte perioder, gjerne med et automatisk sprayanlegg og destillert vann eller vann fra omvendt osmose. Spray ikke direkte på dyret, for fordampningen kan kjøle det ned. Dyret drikker dråper fra bladene og fra sin egen kropp, og setter man dessuten en stor vannskål høyt oppe ved siden av en gren, drikker det også derfra. Skift vannet minst en gang i uken. Mål fuktigheten med to digitale hygrometre i ulik høyde. Væskemangel viser seg som tilbakeholdt avføring med store uratklumper og ufullstendige hudskift.

LYS OG UVB

Arten er nattaktiv og kan klare seg uten UVB, men et svakt UVB-lys gir en tydeligere døgnrytme og sikrer D3-vitamin. Arten hører til Ferguson-sone 2, med en UV-indeks på omtrent 2-3 ved solplassen. Et T5 HO-rør på 5-6 % UVB skal sitte 30-40 cm over slangens rygg når det lyser gjennom nett, og 35-45 cm uten nett. Røret skal sitte på den varme siden sammen med varmelampene og skiftes hver 12. måned, selv om det fortsatt lyser. Mål gjerne med en UV-måler.

Lyset skal være på 12 timer i døgnet og slått av om natten. Med nok skygge og planter velger dyret selv hvor mye lys det vil ha.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

FÔRING

Corallus batesii skal ha hele byttedyr. Rotter er det beste fôret, fra rottevalper på 4-6 g til ungdyr og opptil mellomstore rotter på omtrent 175 g til voksne. Mus, hamstere, gerbiler, vaktler og kyllinger gir variasjon, men en voksen mus er for lite til et voksent dyr. Bruk opptinte, frosne byttedyr framfor levende, som kan bite og skade slangen. Byttet varmes til 32-38 °C og tilbys med en lang pinsett, for dyret hogger raskt og kan treffe feil.

Byttet skal veie omtrent 10 % av slangens vekt og være høyst 1-1,5 ganger så bredt som slangen på det bredeste stedet. Voksne hunner får en rotte på 150-175 g hver 3. uke, og voksne hanner en mindre rotte på 75-125 g omtrent en gang i måneden. Unge dyr får mat hver 7.-10. dag og halvvoksne hver 2.-3. uke. Arten er naturlig slank og blir lett for tykk. Den skal se muskuløs ut, ikke rund, og særlig hannene holdes slanke.

Dyret har som regel avføring etter to-tre måltider, og et fjerde måltid gis først når det har hatt avføring. Byttet kan en gang iblant støves lett med kalk og vitaminer før det tines.

ATFERD OG HÅNDTERING

Corallus batesii er som regel rolig om dagen og mer fredelig enn *C. caninus*, men den er ikke et dyr for hyppig håndtering, og unge dyr er ofte nervøse og forsvarsberedte. Føler den seg truet, legger den seg i en S-formet stilling og hogger. De lange framtennene gir dype sår.

Pirk lett til dyret med en krok eller en papprull før det tas ut, slik at det vet at det ikke er mat på vei. Dra det aldri av grenen: kløper man forsiktig på den sammenrullede halen med en neglekant, slipper det taket. Halen er skjør, særlig det første året, og et knekk blir varig. Under håndteringen snor dyret seg om armer og kropp for å holde balansen; la det ikke komme rundt halsen. Vask hendene før og etter, og la aldri barn håndtere dyret alene.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hunnene er større og tyngre enn hannene, og hannene er slankere og har større spor. Kjønnet bestemmes sikrest med sonde av en erfaren holder eller en dyrlege. Hannene er kjønnsmodne etter 3-4 år og hunnene etter 4-5 år. En hunn bør veie 1.800-2.000 g ved fireårsalderen før hun settes i avl, og hun skal være muskuløs, ikke tykk.

PARRING

Parringstiden er typisk april-juli, og hunnene yngler normalt bare annethvert år. Under parringen ligger hannen tett inntil hunnen og forsøker å slå halen om hennes. Hannene skal være slanke når de settes til hunnen, for slanke hanner er mer parringsvillige.

Hunnen faster ofte i flere måneder i den siste delen av drektigheten uten å gå nevneverdig ned i vekt. *Corallus batesii* og *C. caninus* kan få fruktbare avkom sammen, så de to artene skal holdes adskilt i avlen.

EGGLEGGING OG KULL

Corallus batesii føder levende unger. Drektigheten varer 6-7 måneder. Et kull er typisk 7-10 unger, men kan være fra 5 til omtrent 25. Den drektige hunnen skal ha tilgang til både varme og vann, for væskemangel kan gi unger som setter seg fast ved fødselen. Hunnen steller ikke ungene etter fødselen.

INKUBASJON

Det er ingen egg å ruge, for arten føder levende unger. Under drektigheten skal hunnen ha en stabil, varm gradient, friskt vann og ro, og fuktigheten skal holdes stabil. Ungene skilles fra hunnen så snart de er født, og ubefruktede egg og dødfødte unger fjernes.

OPPDRETT AV UNGER

Nyfødte unger er 40-50 cm lange, veier 20-50 g og er rødoransje. Etter omtrent 4 måneder begynner de å bli grønne. Hold hver unge for seg i en liten boks med grener, fuktig bunn og skjul, og sett grenene slik at ungen kan nå både bunnen og vannskålen.

Ungene skifter hud innen to uker etter fødselen, og først deretter tilbys mat: en opptint rottevalp på 4-6 g, varmet godt opp. Deretter tilbys mat omtrent hver 10. dag. Bare omtrent halvparten tar rottevalpen av seg selv, og det er vanskeligere å få ungene i gang enn hos *C. caninus*. En del tar en levende dvergmus eller ung mus, mens omtrent en fjerdedel må hjelpes med å spise en tid. Ved omtrent 6 måneders alder spiser de fleste fast og kan gå over til rotter av passende størrelse.

Helse og vanlige feil

De fleste problemer skyldes feil i oppsettet. Typiske problemer er:

- Dehydrering ved lav luftfuktighet: tilbakeholdt avføring med store uratklumper og hudskifte som sitter fast.
- Luftveisinfeksjon ved for kald, stillestående eller for fuktig luft: dyret puster med åpen munn eller har slim i munnen.
- Fedme ved for hyppig eller for stor fôring: arten skal være muskuløs, ikke rund.
- Knekk eller bule på halen etter rykk i halen, særlig hos unge dyr.
- Midd og innvendige parasitter, særlig hos viltfangede dyr. Bruk oppdrettede dyr og sett nye dyr i karantene.
- Oppkast ved for store byttedyr eller for lav temperatur.
- Mugg og bakterier ved vedvarende kondenserende fuktighet.

Veg dyret jevnlig og før dagbok over vekt, fôring og hudskifte. Et plutselig vekttap er ofte det første tegnet på sykdom. Krypdyr skjuler sykdom, så oppsøk en dyrlege med erfaring med krypdyr hvis dyret ikke spiser, går ned i vekt, puster med åpen munn eller virker sløvt.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.